

การเก็บตัวอย่างเพื่อส่งตรวจ Direct exam.

เสมหะ (Sputum, Tracheal aspirate)

ภาชนะบรรจุ : ภาชนะแห้ง สะอาด มีฝาปิดสนิท

วิธีเก็บ :

1. Sputum

- 1.1 ควรเก็บหลังตื่นนอนเช้า
- 1.2 ให้ผู้ป่วยบ้วนปากด้วยน้ำสะอาด
- 1.3 ไอหรือขากลิ้งๆ ให้ได้เสมหะ ระวังไม่ให้ปนเปื้อนน้ำลาย

2. Transtracheal aspirate

- 2.1 ทำความสะอาดบริเวณข้อต่อของ Ventilator ด้วย 70% Alcohol
- 2.2 Suction เสมหะใส่ภาชนะปราศจากเชื้อ

ปริมาตร 1 – 5 mL.

รายการตรวจวิเคราะห์ : Gram Stain, AFB Stain, Modified AFB Stain

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการทันทีภายใน 2 ชม. ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ให้เก็บในตู้เย็น 2-8 °C และนำส่งห้องปฏิบัติการไม่เกิน 24 ชม.

หมายเหตุ การตรวจหาเชื้อวัณโรคควรเก็บเสมหะตอนเช้าหลังตื่นนอน ติดต่อกัน 3 วันและสามารถเก็บกลับเสมหะทั้ง 3 วัน โดยแช่ในตู้เย็น 2-8 °C และนำส่งพร้อมกันได้

อุจจาระ (Stool)

ภาชนะบรรจุ

ภาชนะที่แห้งสะอาดและมีฝาปิดสนิท

วิธีเก็บ

เก็บอุจจาระที่ถ่ายใหม่ๆ เลือกบริเวณที่เป็นอุจจาระเหลว มีมูกหรือมูกเลือด ใส่ในภาชนะ ปิดฝาให้สนิท

ปริมาณ

อย่างน้อย 1-2 กรัม

รายการตรวจวิเคราะห์

AFB Stain, Modified AFB Stain

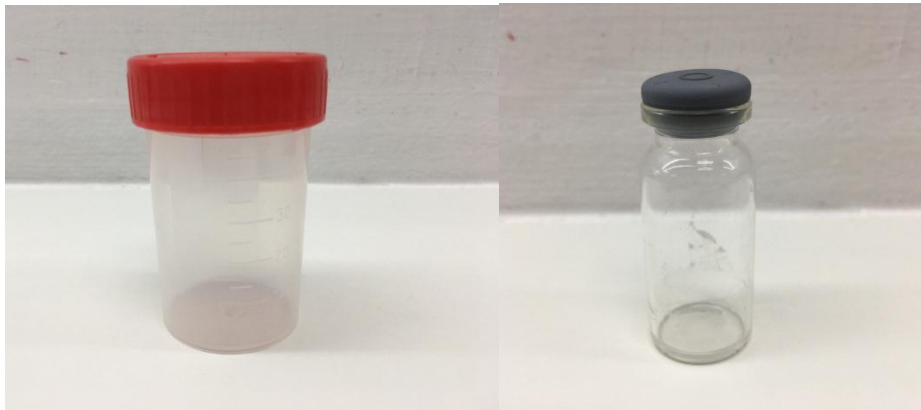
การนำส่งและการเก็บรักษา

ส่งห้องปฏิบัติการทันที ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ให้แช่ในตู้เย็น 2-8 °C ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

ปัสสาวะ (Urine)

ภาชนะบรรจุ

ภาชนะปราศจากเชื้อที่มีฝาปิดสนิท

วิธีเก็บ

1.Voided urine (Mid-stream urine)

- 1.1 ทำความสะอาดรอบปากท่อปัสสาวะด้วยน้ำสะอาด
- 1.2 ถ่ายปัสสาวะช่วงแรกทิ้งไป แล้วเก็บปัสสาวะช่วงกลาง

2.Cath urine

- 2.1 ใช้ 70% alcohol เช็ดสายสวนเพื่อฆ่าเชื้อ
- 2.2 ใช้ syringe เจาะดูดปัสสาวะจากสายสวนส่วนใกล้ตัวผู้ป่วย
(ไม่เก็บจากขวดหรือถุงปัสสาวะ เนื่องจากอาจพบเชื้อปนเปื้อน)

ปริมาณ 5-10 mL.

รายการตรวจวิเคราะห์ Gram Stain, AFB Stain

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการ ภายใน 30 นาที หากไม่สามารถนำส่งได้ ให้เก็บไว้ในตู้เย็น 2-8 °C ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

หมายเหตุ ให้ระบุเวลาที่เก็บ

หนอง ฝี (Pus, Discharge)

ลักษณะบรรจุ

1. ขวดหรือ ภาชนะปราศจากเชื้อ (กรณีดูด เจาะหนอง)

2. แผ่นสไลด์ (กรณีป้ายจากแผล)

วิธีเก็บ

1. หนองจากการดูด ให้ทำความสะอาดบริเวณผิวหนังภายนอกด้วย 70% Alcohol แล้วใช้เข็มและกระบอกฉีดยาปราศจากเชื้อดูดหนองใส่ขวดหรือภาชนะปราศจากเชื้อ ปิดฝาให้สนิท
2. กรณีป้ายหนองจากแผล ให้ทำความสะอาดบริเวณผิวหนังชั้นบนของแผลด้วยน้ำเกลือปราศจากเชื้อก่อน เนื่องจากผิวหนังของแผลอาจปะปนจากเชื้อประจำถิ่นและแบคทีเรียภายนอก แล้วจึงใช้ไม้พันสำลีปราศจากเชื้อเก็บหนองส่วนที่ลึกลงไปป้ายแผ่นสไลด์ (รอส่งส่งตรวจแห้งแล้วใส่ถุงซิปล)

ปริมาณ 1. หนองจากการเจาะ หรือดูด อย่างน้อย 1-2 mL.

2. ป้ายหนองจากแผล ประมาณ 2 ใน 3 ของแผ่นสไลด์

รายการตรวจวิเคราะห์ Gram Stain, AFB Stain, Modified AFB Stain

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 2 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ ให้เก็บ
สิ่งส่งตรวจไว้ในตู้เย็น 2-8 °C ถ้าเป็นแผ่นสไลด์ ให้วางที่อุณหภูมิห้อง
ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

หมายเหตุ ส่งแผ่นสไลด์ รายการตรวจละ 1 แผ่น

ชิ้นเนื้อ (Tissue)

ภาชนะบรรจุ แผ่นสไลด์

วิธีเก็บ ให้ทำความสะอาดบริเวณผิวหนังภายนอกด้วยโพวิดีน แล้วใช้มีดปราศจากเชื้อ ตัดชิ้นเนื้อตรงตำแหน่งขอบหรือในรอยโรค ป้ายบนแผ่นสไลด์ (รอสิ่งส่งตรวจแห้งแล้วใส่ถุงซิปป)

ปริมาณ ประมาณ 2 ใน 3 ของแผ่นสไลด์

รายการตรวจวิเคราะห์ Gram Stain, AFB Stain, Modified AFB Stain

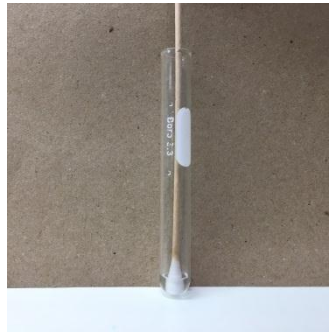
การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 2 ชั่วโมง ถ้าไม่สามารถนำส่งได้ ให้วางที่อุณหภูมิห้อง ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

หมายเหตุ ส่งแผ่นสไลด์ รายการตรวจละ 1 แผ่น

Cervical swab, Vaginal swab, Urethra swab

ภาชนะบรรจุ

1. Swab ใส่หลอดแก้วสะอาด

2. แผ่นสไลด์

1. วิธีเก็บ Cervical swab, Vaginal swab

1.1 ทำความสะอาดผิวหนังด้วยน้ำเกลือปราศจากเชื้อ

1.2 ใช้ไม้พันสำลีป้ายสิ่งส่งตรวจใส่แผ่นสไลด์ (รอสิ่งส่งตรวจแห้งแล้วใส่ถุงซิปล็อค) แล้วนำไม้พันสำลีใส่ในหลอดแก้วสะอาด หยอด NSS 2-3 หยด

รายการตรวจวิเคราะห์ Wet smear, Gram Stain

2. วิธีเก็บ Urethra swab ในเพศชาย

2.1 ใช้ไม้พันสำลีปราศจากเชื้อป้ายหนอง ถ้าไม่มีหนองให้ใช้ loop สอดเข้าไปในท่อปัสสาวะลึกประมาณ 2 ซม. หมุนซ้ำๆ 2-3 รอบแล้วดึงออก

2.2 ป้ายใส่แผ่นสไลด์ (รอสิ่งส่งตรวจแห้งแล้วใส่ถุงซิปล็อค)

ปริมาณ ประมาณ 2 ใน 3 ของแผ่นสไลด์

รายการตรวจวิเคราะห์ Gram Stain

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการทันที ถ้าไม่สามารถส่งได้ ตั้งที่อุณหภูมิห้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง

CSF และ Body Fluid

ภาชนะบรรจุ ขวด หรือ ภาชนะปราศจากเชื้อ

- วิธีเก็บ**
1. ทำความสะอาดผิวหนังด้วย 70% Alcohol ตามด้วยโพวิดีน แล้วเช็ดซ้ำด้วย 70% Alcohol อีกครั้งหนึ่ง
 2. เจาะน้ำไขสันหลัง หรือ Body fluid ต่างๆ ใส่ขวดปราศจากเชื้อที่มีฝาปิดสนิท

ปริมาณ 1-3 mL.

รายการตรวจวิเคราะห์ Gram Stain, AFB Stain, India ink (CSF)

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการทันที

- หมายเหตุ**
1. ให้ระบุชนิดของ Body fluid
 2. ใช้ขวดที่ 2 ส่งตรวจ

ผิวหนัง

ภาชนะบรรจุ แผ่นสไลด์

1. วิธีเก็บ ผิวหนัง Lesion

- 1.1 ทำความสะอาดผิวหนังด้วย 70% Alcohol
- 1.2 ใช้ Blade ขูดสะเก็ดผิวหนังบริเวณขอบแผล
- 1.3 ใส่ในแผ่นสไลด์ แล้วประกบด้วยสไลด์อีกแผ่นหนึ่ง
- 1.4 พันปลายสไลด์ทั้ง 2 ด้าน ด้วยเทปกาวใสในถุงซิปล็อค

รายการตรวจวิเคราะห์ KOH/Scabies

2. วิธีเก็บ ผิวหนัง Vesicle

- 2.1 ทำความสะอาดผิวหนังด้วย 70% Alcohol
- 2.2 ใช้ Blade สะกิดตุ่มน้ำให้เปิดออก ใช้สำลีซับน้ำให้แห้ง
- 2.3 ขูดที่ฐานตุ่มน้ำ ป้ายใส่แผ่นสไลด์ (รอสิ่งส่งตรวจแห้งแล้วใส่ถุงซิปล็อค)

รายการตรวจวิเคราะห์ Tzanck smear

การนำส่งและการเก็บรักษา นำส่งห้องปฏิบัติการทันที ถ้าไม่สามารถส่งได้ทันที ตั้งที่อุณหภูมิห้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง